

forekommer mig derfor, at der kunde være Anledning til paa dette Punkt at give den beskikkende Myndighed en vis, om end begrænset Adgang til at gøre Undtagelser. Der kan paa den anden Side naturligvis derimod anføres, at medens det vel er godt og retfærdigt for de enkelte, som ville falde ind under Undtagelserne, kan det medføre, at overmaade mange juridiske Kandidater med anden Karakter under Hensyn til Muligheden af at komme ind i et Dommerembede forfejle hele deres Karriere derved, at de fra første Færd lægge denne an paa at naa dette Maal, som maaske for dem viser sig at blive en Skuffelse. Vanskeligheden ligger her som i saa mange andre Forhold deri, at intet Menneske forstaar til fulde at bedømme sig selv, og at Menneskene i Reglen ere tilbøjelige til at bedømme sig selv i den bedste og yndigste Mening. Der kunde altsaa være den Fare derved, at en overordentlig stor Mængde af juridiske Kandidater med anden Karakter, som fuldstændig manglede Betingelserne for i Tidens Løb at udvikle sig til gode Dommere, netop troede, at det var dem, som vare de ovenfra kaldede, og som derfor ogsaa gennem menneskelige Myndigheder i Tidens Løb vilde naa til denne deres Ret og blive kaldede til slige Embeder. Men naar alt kommer til alt, maa man vel lade enhver saa vidt muligt være Herre over sin Fremtidsskabne.

Ved dette Spørgsmaal om Eksamen-karakteren er der et andet Spørgsmaal, som synes at paatrænge sig, og det er om de nuværende Underretssagføreres Stilling. Efter Lovforslaget ville disse jo for Fremtiden ligesom nu kun kunne møde ved Underretterne, ligesom de fremtidige Landsretssagførere ville kunne møde ved Landsretterne. Dette er tilsyneladende ganske det gamle, men i Virkeligheden vil der blive en meget stor Forskel og Forrykkelse, idet der efter Forslaget vil blive et meget stort Antal af Sager, der nu i første Instans behandles ved Underretten — og det vel at mærke de bedste af Sagerne —, som da ville blive henlagte ved Landsretterne som første Instans, saaledes at de nuværende Underretssagførere uden egen Skyld ville miste en væsentlig Del af deres

Forretningsomraade. Det er et Spørgsmaal, som det forekommer mig, der ogsaa kunde være Grund for det kommende Udvalg til at overveje, om der ikke kunde findes, selvfølgelig kun for de nuværende Underretssagføreres Vedkommende, en eller anden Udvej for noget at bøde paa dette Forhold. Enten saaledes at man gav de nuværende Underretssagførere Ret til at møde for Landsretterne i de Sager, som efter de nugældende Regler vilde have været at indlede ved Underretten paa det Sted, hvor de bo. Man kunde ogsaa gaa den Vej at give de nuværende Underretssagførere en om end noget begrænset Adgang til at underkaste sig Prøven for Landsretssagførere, saaledes at de, hvis de viste sig i Besiddelse af den fornødne Dygtighed, kunde vedblive at procedere disse Sager i alt Fald i samme Omfang, hvori det nu er dem tilladt. Jeg ser meget godt, at der kan rejses meget vægtige Indvendinger derimod, men det synes mig godt at være et Spørgsmaal, som Retfærdighed og Billighed byder at tage under nøje og omhyggelig Overvejelse.

Det ærede Medlem for Kalundborg udtalte, at Iværksættelsen af Retsreformen ikke kunde finde Sted i Løbet af to Aar efter Forslagets Vedtagelse, men at vi forinden maatte have en Række andre Love. Det er fuldstændig rigtigt. Vi maa saaledes, forinden Retsreformen kan træde i Virksomhed, have en Lov om Lønningerne. Der foreligger et Forslag fra Proceskommissionen til en Lønningslov, om end Lønningerne i Forslaget ikke ere anførte definitivt. Naar jeg ikke har forelagt dette Forslag, skyldes det simpelthen den Omstændighed, at Ordningen af Retskrædsene burde, saaledes som jeg allerede i Dag har udtalt, undergaa en meget væsentlig Forandring, og at det ikke vil være rigtigt eller endog blot muligt at forelægge et Forslag til en Lønningslov, forinden man saa tilnærmelsesvis ved, hvorledes selve Embederne ville blive indrettede, hvor store de ville blive, hvormange Forretninger, der vil falde ind under dem; men det er ganske vist ikke min Mening, at man skulde vente med at forelægge en Lønningslov, indtil Retsreformen er vedtaget af begge Rigsdagens Ting. Jeg tror, der vil findes et